Dosarul nr. 3-2448/2025
2-25139429-12-3-01102025

HOTĂRÂRE
În numele Legii

23 martie 2026 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani
în componență:
Președintele ședinței, judecător Rodica Nicula
Grefier Adelina Petcu

examinând în ședință de judecată publică, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Oleg Rusu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și încasarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

Pretențiile reclamantului:

La 01 octombrie 2025, Oleg Rusu, reprezentat de avocatul Natalia Chiper, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat:

- anularea deciziei CNAS/CTAS Oficiul Teritorial Ialoveni nr. 40/2025/22029 din 16.07.2025 privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă;

- anularea răspunsului CNAS nr. 1477/25 din 15.09.2025 prin care a fost respinsă cererea prealabilă;

- obligarea CNAS de a emite act administrativ individual favorabil/decizie privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, din salariul primit pentru 12 luni precedente concedierii, din suma totală de 467 946,87 lei, prin includerea în calculul pensiei a plăţilor: înlocuirea funcției vacante - în mărime de 65775,21 lei; spor pentru performanţă (cumul) – 6 577,52 lei; spor cu caracter specific (cumul) - 13 155,04 lei; spor lunar (cumul) – 6 656,44 lei; Concediul curent (cumul) -– 29 558,91 lei; premiul anual 2 467,92 lei; premiul unic –38 240 lei; premiul anual – 5833,64 lei în conformitate cu Certificatul nr.59 din 08.07.2025 privind plata soldei lunare şi ajutorului material pentru calcularea pensiei, Academia „Ştefan cel Mare” a MAI al RM, de care a beneficiat Rusu Oleg.

-recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă şi efectuarea plăților prin includerea în calculul pensiei a plăților din suma totală de 467 946,87 lei, prin

includerea în calculul pensiei a plăţilor: înlocuirea funcției vacante - în mărime de 65775,21 lei; spor pentru performanță (cumul) – 6 577,52 lei; spor cu caracter specific (cumul) - 13 155,04 lei; spor lunar (cumul) – 6 656,44 lei; Concediul curent (cumul) – 29 558,91 lei; premiul anual 2 467,92 lei; premiul unic -38 240 lei; premiul anual - 5833,64 lei în conformitate cu Certificatul nr.59 din 08.07.2025 privind plata soldei lunare şi ajutorului material pentru calcularea pensiei, Academia „Ştefan cel Mare" a MAI al RM, de care a beneficiat Rusu Oleg, prin includerea în calculul pensiei a plăților din salariul primit pentru 12 luni precedente concedierii, de care a beneficiat, începând cu 03 iulie 2025.

- încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 10 000 lei.
- încasarea taxei de timbru în mărime de 200 lei.

În motivarea acțiunii a menționat că, în baza Ordinului Academiei „Ştefan cel Mare” a MAI cu privire la procedurile de personal în privința angajaților Academiei „Ştefan cel Mare” a MAI nr. 52 ef. din 20 iunie 2025, la 02 iulie 2025 a fost încetat raportul de serviciu comisarului principal în cadrul Academiei „Ştefan cel Mare” a MAI al RM, din funcția şef al Departamentului ştiință, concomitent şi din funcția deținută prin cumul de conferențiar universitar (pe 0,5 salariu) al Catedrei de Drept penal şi Criminologie a Facultății de drept, administrație, ordine şi securitate publică, începând cu 02.07.2025 (750419).

La 16 iulie 2025 a fost emisă Decizia nr. 40/2025/22029 privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă (L.1544/93, 13 (A,B,C,D) pensia lucrătorilor în instituțiile de forță) - mărimea pensiei fiind în sumă de 12 486,76 de lei începând cu data de 03 iulie 2025.

A notat că la data de 22 august 2025, a făcut cunoștință cu decizia nr. 40/2025/22029 privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă. A invocat că la stabilirea pensiei nu s-au luat în calcul toate achitările pe parcursul anului şi anume: I. (0,5 salariu/cumul): - înlocuirea funcției vacante - în mărime de 65775,21 lei, - spor pentru performanță (cumul) – 6 577,52 lei, - spor cu caracter specific (cumul) -13 155,04 lei; - spor lunar (cumul) – 6 656,44 lei; - concediul curent (cumul) - 29 558,91 lei, premiul anual 2 467,92 lei; II. funcția de bază: premiul unic -38 240 lei, premiul anual - 5833,64 lei indicate în Certificatul nr.59 din 08.07.2025 privind plata soldei lunare şi ajutorului material pentru calcularea pensiei, Academia „Ştefan cel Mare" a MAI al RM.

Astfel, a menționat că nu este calculată corect suma pensiei indicată în Decizia CNAS/ CTAS Oficiul Teritorial - Ialoveni, nr. 40/2025/22029 din 16.07.2025, reieşind din faptul că nu s-a luat în considerație/calcul sumele băneşti obținute/salariul primit de către Rusu Oleg pe perioada 12 luni precedente concedierii din sumă totală de 467 946,87 lei, reflectat în Certificatul cu nr. 59 din 08.07.2025.

A relatat că Decizia CNAS/ CTAS Oficiul Teritorial - Ialoveni nr.

40/2025/22029 din 16.07.2025 este ilegală şi determinarea cuantumului pensiei a fost bazat pe o apreciere subiectivă şi unilaterală, lipsit de suport juridic, din care considerente constată că, s-a micşorat ilegal cuantumul pensiei stabilite, în baza soldei băneşti precedente eliberării din serviciu, emis de către instituţia de forță.

Întru respectarea procedurii prealabilă ca etapă obligatorie în prezentul litigiu, la 01 septembrie 2025 a fost depusă cererea prealabilă nr.R1477/25, prin care s-a solicitat anularea actului administrativ individual defavorabil şi emiterea unui al act administrativ individual favorabil (acțiune în obligare), prin care să fie incluse în formula de calcul toate sumele reieşind din suma toată de 467 946,87 lei.

Drept urmare, CNAS la 15 septembrie 2025 a emis actul administrativ defavorabil şi anume răspunsul nr. 1477/25 în care a fost remarcat faptul că, sumele date nu pot fi incluse la determinarea soldei pentru stabilirea pensiei, deoarece nu se încadrează în plăți cu caracter permanent, conform pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, astfel s-a respins cererea prealabilă înaintată ca fiind neîntemeiată.

A menționat faptul că, potrivit prevederilor de la art.36 pct.(6; 7) ale Legii RM nr.288 privind funcționarul public cu statut special din cadrul MAI din 16.12.2016, art.267 Codul muncii al RM, art.23 şi art. 24 al Legii RM nr.270 din 23.11.2018, permite cumularea de functii şi salarizarea activității prestate.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.1231 din 12.12.2018 (cu modificările şi completările ulterioare, în vigoare de la 01.02.2019), îndeplinind condiţiile Legii nr.320 din 27.12.2012, art.267 Codul muncii al RM, art.30 alin.2, în conformitate cu Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, Hotărârea Guvernului 1231 din 12.12.2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, îndeplinind condițiile actelor normative sus indicate, cât şi cu luarea în considerație practica judiciară propusă în prezenta cerere, s-a demonstrat faptul că Rusu Oleg are dreptul la calcularea pensiei reieşind din suma totală de 467 946,87 lei.

A indicat următoarele acte: ordinul Academiei „Ştefan cel Mare” a MAI al RM nr.82 ef. din 01 septembie 2023 Cu privire la personal; ordinul Academiei „Ştefan cel Mare” a MAI al RM nr.69 ef. din 26 august 2024 Cu privire la procedurile de personal în privinţa angajaților Academiei "Ştefan cel Mare” a MAI, care, la rândul său, reprezintă temeiul juridic de cumulare a funcției (0,5 cumul). Respectiv, se prelungeşte raportul de serviciu prin cumul, art. 267 (munca prin cumul) din Codul muncii nr. 154/2003, art. 36 alin (6) (cumul de funcţie) art. 53 alin (1 lit. c) (desfăşurarea altor activități remunerate) din Legea 288/2016 privind funcţionarul public cu statut special din cadrul MAI, pct.6 (munca prin cumul) din Regulamentul cu privire la munca prin cumul şi condițiile de cumulare a funcțiilor publice cu statut special în cadrul MAI, aprobat prin HG nr. 460/2017,

cu menținerea prevederilor salariale stabilite anterior; Comisarului principal Rusu Oleg (R-031015) în baza Ordinului Academiei „Ştefan cel Mare” a MAI al RM nr.82 ef. din 01 septembrie 2023 Cu privire la personal, în funcția publică cu statut special de execuție de Conferențiar universitar (prin cumul, pe 0,5 salariu) al Catedrei drept penal şi criminologie a Facultății drept, administrație, ordine şi securitate publică, angajat pe perioadă determinată pe durata anului universitar 2023-2024, începînd cu 01.09.2023 pînă la 31.08.2024 incliusiv (750419).

Totodată, comisarului principal Rusu Oleg Ion (R-031015), în funcția publică cu statut special de execuție, nivel ierarhic B01, de conferențiar universitar (prin cumul, pe 0,5 salariu) al Catedrei drept penal şi criminologie a Facultății drept, administrație, ordine şi securitate publică, angajat pe perioadă determinată pe durata anului universitar 2024/2025, începând cu 01.09.2024 până la 31.08.2025 inclusiv, cu menținerea plăților salariale corespunzătoare stabilite anterior (750419).

Comisarului principal Rusu Oleg (R-031015) în baza Ordinului Academiei „Ştefan cel Mare” a MAI al RM nr.69 ef. din 26 august 2024 Cu privire la procedurile de personal în privința angajaților Academiei „Ştefan cel Mare” a MAI i-a fost prelungit raportul de serviciu în funcția deținută prin cumul conform art. 36 alin. (6) (cumul de funcții), art. 53 alin (1 lit. c) (desfăşurarea altor activități remunerate) din Legea 288/2016 privind funcţionarul public cu statut special din cadrul MAI, pct.6 (munca prin cumul) din Regulamentul cu privire la munca prin cumul şi condițiile de cumulare a funcţiilor publice cu statut special în cadrul MAI, aprobat prin HG nr. 460/2017.

Totodată, comisarului principal Rusu Oleg Ion (R-031015), în funcția publică cu statut special de execuție, nivel ierarhic B01, de conferențiar universitar (prin cumul, pe 0,5 salariu) al Catedrei drept penal şi criminologie a Facultății drept, administrație. ordine şi securitate publică, angajat pe perioadă determinată pe durata anului universitar 2024/2025, începînd cu 01.09.2024 pînă la 31.08.2025 inclusiv, cu menținerea plăților salariale corespunzătoare stabilite anterior (750419).

Potrivit art. 20 alin. (1) al Legii cu privire la statutul militarilor nr. 162-XVI, militarii sunt supuşi asigurării obligatorii de stat în modul stabilit de legislația în vigoare.

Prevederile art. 1 din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998 statuează expres că: pensia reprezintă un drept bănesc cuvenit asiguratului, în condițiile prezentei legi, corelativ obligațiilor privind plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat. Stagiu de cotizare reprezintă însumare a perioadelor de activitate în care s-a plătit contribuția la fondul de pensii. Venit asigurat reprezintă venit pe care s-au plătit contribuții de asigurări sociale şi care constituie baza de calcul al pensiei în sistemul public.

Totodată, potrivit art. 7 din aceeaşi lege, dovada stagiului de cotizare se face pe baza datelor din codul personal, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public al asigurărilor sociale.

În baza art. 8 alin. (1) şi (2) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, baza de calcul al pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate, valorizat la momentul stabilirii pensiei. Venitul mediu lunar asigurat se determină din suma contribuțiilor plătite în perioadele contributive, cotele de contribuții stabilite prin lege pentru aceste perioade şi numărul total de luni de cotizare. Formula de calcul al venitului mediu lunar asigurat este redată în anexa nr.1, parte integrantă a prezentei legi.

Iar, conform art. 9 lit. d) din Legea sus indicată, în sistemul public, se acordă următoarele categorii de pensii: d) pensie specială.

În conformitate cu art. 10 din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, dreptul la pensie îl au persoanele care îndeplinesc condiţiile prevăzute de lege. Dreptul la pensie se cuvine şi poate fi solicitat de la data îndeplinirii condițiilor de pensionare prevăzute de lege. Dreptul la pensie este imprescriptibil.

Potrivit art. 40 alin. (1), (2) din Legea enunțată, conform cărora decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind reţinerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus poate fi contestată la Casa Naţională de Asigurări Sociale. În caz de dezacord cu decizia Casei Naţionale de Asigurări Sociale, aceasta poate fi atacată în instanţa de contencios administrativ competentă.

A indicat reclamantul și prevederile art. 1 alin. (1), art.13, art.14, art.44,art.50 din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993.

Un alt aspect a relatat reclamantul este premiul unic şi premiul anual, respectiv art. 17, 19, 21, 22 al Legii nr. 270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar ne propune definiția, cuantumul etc., a premiului unic și anual, sporul pentru performanță, sporul cu caracter specific, sporuri pentru munca suplimentară, pentru munca de noapte și pentru munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare şi/sau în zilele de repaus, iar în raport cu mecanismul de aplicare a normei sus indicate, Guvernul Republicii Moldova a indicat anexa 3, 4 şi 10 respectiv, Regulamentul-cadru cu privire la modul de stabilire a sporului pentru performanță personalului din unitățile bugetare, Regulamentul cu privire la tipurile şi modul de stabilire a sporurilor cu caracter specific, Regulamentul privind modul de calculare şi plată a premiului anual personalului din unitățile bugetare.

Conform art. 10 al Legii nr. 270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, (1) Salariul lunar al personalului din unitățile bugetare pentru activitatea desfăşurată pe durata normală a timpului de lucru

stabilită de lege este constituit din: a) partea fixă, compusă din: - salariul de bază; - sporul lunar în valoare fixă; - sporul lunar pentru gradul profesional; - sporul lunar pentru deţinerea titlului ştiinţific şi/sau ştiinţifico-didactic; - sporul lunar pentru deținerea titlului onorific; b) partea variabilă, care cuprinde: - sporul pentru performanță; - sporuri cu caracter specific. (2) Suplimentar la cele menționate la alin.(1), personalul unităților bugetare beneficiază, după caz, de: - sporul pentru munca prestată în condiții nefavorabile; - sporuri pentru munca suplimentară, pentru munca de noapte şi/sau pentru munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare şi/sau în zilele de repaus; - spor pentru participare în proiecte de dezvoltare finanțate din surse externe; - spor pentru realizarea sarcinilor prioritare în contextul implementării cerințelor de aderare la Uniunea Europeană; - sporul de compensare pentru munca prestată în condiţii de risc sporit pentru sănătate; - sporul pentru consolidarea capacităților instituționale ale autorităților publice locale amalgamate; - sporul pentru consolidarea capacităţilor manageriale şi profesionale ale personalului din cadrul autorităților publice locale de nivelul întâi; - premii unice; - premiu anual.

A menționat că la caz este relevant și art. 20, art.21 din Legea nr. 270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

Drept concluzie, a notat reclamantul că toate achitările pe parcursul a ultimilor 12 luni de activitate, se regăsesc în Certificatul nr.59 din 08 iulie 2025 și au fost supuse impozitării conform prevederilor legale.

Conform p. 1 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupție şi funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare (cu completările şi modificările ulterioare, în vigoare de la 29.19.2018), pensiile persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne se calculează din salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu.

Punctul 3 al.(1) al aceleiaşi Hotărâri prevede că în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor şi suplimentelor se includ recompensele, plăţile, sporurile şi suplimentele care, conform legislației în vigoare, sânt acordate permanent.

Totodată, indemnizaţia pentru executarea conştiincioasă a obligaţiunilor de serviciu, pentru disciplină ireproşabilă (premiile militarilor de la întreprinderile autogestionare) şi asistenţa materială se iau în considerare în mărimile real plătite în ultimul an de serviciu, dar nu mai mult decât mărimile prevăzute în anul

calendaristic respectiv.

Astfel, la stabilirea pensiei în mărime de 12 486,76 lei prin Decizia din 16.07.2025 nr. 40/2025/22029 privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă (L.1544/93, 13 (A,B,C,D) pensia lucrătorilor în instituțiile de forță) recalculare în privința Rusu Oleg, (adusă la cunoştință la data de 22.08.2025), autoritatea publică CNAS/CTAS Oficiul Teritorial - Ialoveni, nu a luat în calculul pensiei următoarele sumele băneşti obținute conform Certificatului nr.59 din 08.07.2025 pe 12 luni anterioare concedierii, şi anume: I. (0,5 salariu/cumul): - înlocuirea funcției vacante - în mărime de 65775,21 lei, - spor pentru performanță (cumul) – 6 577,52 lei, - spor cu caracter specific (cumul) – 13 155,04 lei; - spor lunar (cumul) – 6 656,44 lei; - concediul curent (cumul) –29 558,91 lei, - premiul anual 2 467,92 lei; II. funcția de bază: premiul unic -38 240 lei, premiul anual – 5833,64 lei.

Cu referire la încasarea cheltuielilor suportate de către reclamant pentru serviciile de asistență juridică s-a invocat art.82, 90, 94, 96 din Codul de procedură civilă.

De asemenea, solicitarea privind compensarea cheltuielilor de judecată porneşte de la principiul independenței procesuale a fiecărei părți în procesul civil şi are caracter de sancţiune procesuală, iar fundament, răspunderea civilă delictuală și culpa procesuală a părții care a pierdut procesul, astfel prin obligarea la plata cheltuielilor, trebuie să se realizeze acoperirea integral a prejudiciului cauzat părții care a câştigat procesul.

În conformitate cu norma procedurală ce reglementează compensarea cheltuielilor de asistență juridică (art.96 alin.(1) CPC al RM), legiuitorul a prevăzut că partea care a avut câştig de cauză, este îndreptățit de a solicita să-i fie compensate cheltuielile de asistență juridică, însă, pentru compensarea acestora este necesar cheltuielile să fi fost reale, necesare şi rezonabile.

În jurisprudența CEDO se statuează asupra faptului că, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

Caracter real - se atestă prin Bonul de plata privind achitarea asistentei juridice, care confirmă efectuarea plăţii.

Caracterul necesar - se atestă prin raportarea activității avocatului care confirmă cumulul de acțiuni întreprinse în scopul obținerii rezultatului favorabil clientului său.

Astfel, consultarea primară a clientului -60 min; studierea actelor prezentate de client şi a cadrului normativ aplicabil - I h; întocmire notificare/cerere prealabilă - 1 h; întocmire cerere de chemare în judecată - 3 h şi 30min.

Caracter rezonabil - rezultă din acţiunile întreprinse de avocat, timpul necesar şi prețul serviciilor.

Din raționamentele enunțate, suma de 10 000 lei achitată de către reclamant

pentru serviciile de asistenta juridică pentru instanța de judecată, este reală, rezonabilă şi a fost necesară acordării asistenței juridice calificate.

Contractul de asistență juridică este un contract reglementat prin Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19.07.2002, iar conform art. 63 alin. (5) din Legea cu privire la avocatură, cheltuielile suportate în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice în organele de urmărire penală şi instanţele de judecată în cauzele penale, civile şi administrative se încasează concomitent cu soluţionarea cauzei în fond, fără o procedură litigioasă prealabilă.

Astfel, dreptul la stabilirea pensiei este garantat de legislația națională, de art. 47 alin. (2) din Constituţia Republicii Moldova, cât şi de art. 1 din Protocolul adiţional nr.1 la Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale din 20.03.1952 la Paris.

Argumentele autorității publice pârâte:

Prin referința depusă la 10 noiembrie 2025, reprezentantul autorității publice pârâte, Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată (f.d.60-63).

Reprezentantul autorității publice pârâte a menționat că pensia de care beneficiază reclamantul a fost stabilită în conformitate cu art.art.2 alin.(l), 13 lit. a), 14 lit. a), 44 din Legea nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comanda și din trupele organelor afacerilor interne precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri.

Potrivit art. 44 alin (2) al Legii 1544/1993 și pct. 1-4 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii in munca, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comanda și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului National Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, cuantumul pensiei se calculează din: salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în munca, primite înainte de concediere, precum și din media lunară a alter recompense, plăți, sporuri și suplimente, primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației bănești unice în mărimea sumei mijloacelor bănești de întreținere pe un an.

A subliniat că, în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor care urmează a fi incluse în solda pentru determinarea pensiei pentru vechime în muncă se iau în considerare doar recompensele, plățile, sporurile și suplimentele care, conform legislației în vigoare, sunt acordate permanent.

A relatat că sumele plătite pentru concediile de odihnă anuale suplimentare, indemnizațiile pentru incapacitate temporara de muncă, sumele pentru ore

suplimentare, inclusiv premiile nu se iau în calculul pensiilor, deoarece nu se încadrează în plățile cu caracter permanent.

A notat că pentru stabilirea pensiei în baza Legii nr. 1544/1993, instituția de forță eliberează funcționarului care a încetat raportul de serviciu, următoarele acte: ordinul cu privire la încetarea raportului de serviciu, certificatul cu privire la vechimea în muncă și certificatul cu privire la solda bănească pentru ultimele 12 luni precedente concedierii.

La stabilirea pensiei în temeiul Legii nr. 1544/1993, a fost prezentat certificatul privind plata soldei lunare și ajutorului material pentru calcularea pensiei, emis de către Academia „Ștefan cel Mare" al MAI cu nr. 59 din 08.07.2025. Respectiv, la determinarea soldei pentru stabilirea pensiei au fost luate in calcul sumele reflectate in certificatul nr. 59 din 08.07.2025 emis de către Academia „Ștefan cel Mare" al MAI, cu excepția sporului pentru premiul anual (5833,64 lei), sporului pentru premiul unic (38240,00 lei), sporului pentru înlocuirea funcției vacante (65775,21 lei), sporului pentru performanță (cumul - 6577,52 lei), sporului cu caracter specific (cumul - 13155,04 lei), sporului lunar (cumul - 6656,44 lei), sporului pentru concediu curent (cumul - 29558,91 lei), sporului pentru premiul anual (2467,92 lei).

Ori, sumele în cauză nu pot fi incluse la determinarea soldei pentru stabilirea pensiei, deoarece nu se încadrează în plăți cu caracter permanent, conform pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plata a pensiilor si indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comanda și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

În ședința de judecată reclamantul Rusu Oleg a susținut acțiunea înaintată și a solicitat admiterea acesteia integral.

În ședința de judecată reprezentantul reclamantului Rusu Oleg, avocatul Natalia Chiperi, a solicitat admiterea acțiunii pentru motivele de fapt și de drept enunțate.

Reprezentantul pârâtei Casa Națională de Asigurări Sociale, în cadrul ședinței de judecată nu s-a prezentat, fiind citat legal și instanța în temeiul art.218 lit. d) Cod Administrativ, a dispus soluționarea acțiunii în lipsă.

Admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ

În fapt și în drept, obiectul acțiunii în contencios administrativ îl constituie acțiunea înaintată de Rusu Oleg împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actelor administrative defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

Conform normelor procesuale, pentru a pune în mișcare o acţiune, este necesară îndeplinirea cumulativă a unor condiții, cum ar fi: competența jurisdicțională, forma și conținutul, existența capacității procesuale, respectarea termenului de prescripție, respectarea procedurii prealabile, achitarea taxei de timbru etc., iar revendicarea unui drept subiectiv vătămat constituie, în sine, o condiție specială și obligatorie de valorificare a dreptului la acțiune în justiție.

Așadar, temeiurile de bază de admisibilitate a cererii de chemare în judecată formulată în instanța de contencios administrativ sunt:

– prezența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului;

– competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru

– examinarea acțiunii în contenciosul administrativ;

– respectarea cerințelor de formă și conținut a acțiunii în contencios administrativ;

– respectarea procedurii prealabile;

– respectarea termenului de înaintare a acțiunii;

– prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 5 și 6 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea. Procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea şi emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea şi încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea şi întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sunt părţi ale procedurii administrative.

În concordanță cu art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

În conformitate cu art. 11 alin. (1) din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile - actele care impun

destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile - actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel. (2) Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terții, ale căror drepturi sunt afectate de actul administrativ individual, nu sunt destinatarii acestuia.

În sensul art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Articolul 189 alin. (1) din Codul administrativ, statuează că orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Totodată, potrivit art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2) și (3), judecătoriile soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ.

Conform art. 196 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ se depune la instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea publică care a desfășurat activitatea administrativă contestată, dacă legea nu prevede altfel. Dacă la o procedură de contencios administrativ participă mai multe autorități publice, acțiunea în contencios administrativ se depune la instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea publică pârâtă.

În temeiul art. 206 alin. (1) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Materialele cauzei denotă că reclamantul Rusu Oleg, prin acţiunea înaintată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ialoveni nr. 40/2025/22029 din 16 iulie 2025 privind stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă şi a răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1477/25 din 15 septembrie 2025, obligarea pârâtului de a emite un act administrativ favorabil și încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantului a cheltuielilor de judecată suportate la examinarea cauzei.

Așadar, reclamantul a formulat o acțiune în obligare.

Potrivit art. 40 alin. (1) și alin. (2) Legea privind sistemul public de pensii, nr. 156 din 14 octombrie 1998, decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind reținerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus poate fi contestată la Casa Naţională de Asigurări Sociale. În caz de dezacord cu decizia Casei Naţionale de Asigurări Sociale, aceasta poate fi atacată în instanța de judecată.

În acord cu art. 165 din Codul administrativ, cererea prealabilă se depune în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ individual ori a respingerii petiției. Dacă autoritatea publică nu soluționează cererea în termenul prevăzut de prezentul cod, cererea prealabilă poate fi depusă în decursul unui an de la expirarea termenului. Dacă informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau este indicată incorect, cererea prealabilă poate fi depusă în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ ori a respingerii petiției. Nulitatea unui act administrativ individual poate fi invocată şi fără obligația de a respecta un termen.

În conformitate cu art. 208 alin. (1) Cod administrativ, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege.

Conform art. 209 alin. (1) și (2) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia. Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.

Ținând cont de prevederile enunțate, raportate la circumstanțele constatate, instanța de judecată concluzionează asupra respectării de către reclamant a termenului de depunere a acțiunii. Or, actele cauzei atestă că decizia contestată, a fost emisă la 16 iulie 2025 și contestată cu cerere prealabilă la 01 septembrie 2025, a fost menținută prin răspunsul nr. 1477/25 din 15 septembrie 2025 al Casei Naționale de Asigurări Sociale, iar acțiunea a fost depusă la 01 octombrie 2025, în interiorul termenului reglementat.

Competența pentru examinarea prezentei acțiuni, în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) din Codul administrativ, revine Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă cu respectarea dispozițiilor legale menționate.

Astfel, instanța de judecată concluzionează asupra respectării condițiilor de admisibilitate, acțiunea fiind admisibilă.

Aprecierea instanței:

Examinând circumstanțele de fapt și drept invocate prin prisma probelor pertinente și concludente administrate în proces, cercetând materialele cauzei și ale dosarului administrativ, instanța de judecată ajunge la concluzia că acțiunea reclamantului Vadim Anghel este întemeiată și urmează să fie admisă parțial, reieșind din următoarele considerente.

Conform art. 53 alin. (1) din Constituție, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.

În temeiul art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În sensul art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Articolul 189 alin. (1) Cod administrativ, statuează că orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Iar, art. 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ prevede expres că, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: b) în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

Din conținutul cererii de chemare în judecată și probatoriului administrat de participanții la proces, se atestă că potrivit ordinului nr.52ef din 20 iunie 2025 al Academiei „Ștefan cel Mare” al MAI a RM s-a încetat raportul de serviciu, conform art. 38 alin. (1) lit. a) (prin demisie) și lit. c) (după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie) din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, cu referire la comisarul principal Rusu Oleg, șef al Departamentului știință, concomitent și din funcția deținută prin cumul de conferențiar universitar (pe 0,5 salariu) al Catedrei de drept penal și criminologie a Facultății Drept, administrație, ordine și securitate publică, începând de la 02 iulie 2025 (f.d.30-31, dosar administrativ).

Conform certificatului privind vechimea în serviciu pentru stabilirea pensiei pe linia MAI, nr. A/19-1477 din 03 iulie 2025 eliberat lui Rusu Oleg, spre confirmarea stagiului de muncă în vederea stabilirii pensiei, în temeiul art.13 lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, vechimea totală în serviciu a lui Rusu Oleg pentru stabilirea pensiei, la data încetării raportului de serviciu – 02 iulie 2025 constituia 22 ani 01 luni și 12 zile (f.d. 14-16, dosar administrativ)..

Conform certificatului nr. 59 din 08 iulie 2025 privind plata soldei lunare și ajutorului material pentru calcularea pensiei, eliberat de Academia „Ștefan cel Mare" a MAI, lui Rusu Oleg i-a fost calculat cuantumul soldei din care urma să fie stabilită pensia în sumă de 467 946,87 lei (f.d. 17, dosar administrativ).

La 08 iulie 2025, reclamantul s-a adresat cu cerere la CTAS Ialoveni pentru stabilirea pensiei în condițiile Legii nr. 1544/1993 (f.d. 3, dosar administrativ).

Prin decizia CTAS Ialoveni nr. 40/2025/22029 din 16 iulie 2025 cu privire la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă lui Rusu Oleg i-a fost stabilită pensia în cuantum de 12 486,76 lei începând cu 03 iulie 2025 (f.d. 1, dosar administrativ).

La 01 septembrie 2025, Rusu Oleg a contestat la Casa Națională de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă decizia CTAS Ialoveni nr. 40/2025/2209 din 16 iulie 2025 privind stabilirea pensiei, invocând că la calcularea pensiei nu i-au fost incluse următoarele plăți: înlocuirea funcției vacante - în mărime de 65775,21 lei, - spor pentru performanță (cumul) – 6 577,52 lei, - spor cu caracter specific (cumul) -13 155,04 lei; - spor lunar (cumul) – 6 656,44 lei; - concediul curent (cumul) - 29 558,91 lei, premiul anual - 2 467,92 lei; premiul unic -38 240 lei, premiul anual - 5833,64 lei, conform certificatului nr.59 din 08 iulie 2025 privind plata soldei lunare şi ajutorului material pentru calcularea pensiei eliberat de Academia de Poliție „Ștefan cel Mare" a MAI al RM de care a beneficiat Rusu Oleg, pentru munca depusă.

Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1477/25 din 15 septembrie 2025, cererea prealabilă a reclamantului a fost respinsă.

Astfel, prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1477/25 din 15 septembrie 2025, emis urmare a examinării cererii prealabile, reclamantul a fost informat că autoritatea publică consideră că nu este temei de a satisface solicitarea privind recalcularea cuantumului pensiei (f.d. 71-72, dosar administrativ).

Instanța de judecată reține că reclamantul nu este de acord cu decizia CTAS Ialoveni nr. 40/2025/22029 din 16 iulie 2025, prin care nu i-au fost incluse în calculul pensiei sumele achitate conform certificatului nr. 59 din 08 iulie 2025 privind plata soldei lunare şi ajutorului material pentru calcularea pensiei eliberat de Academia de Poliție „Ștefan cel Mare" a MAI al RM de care a beneficiat Rusu Oleg.

Conform art. 1 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, militarii care satisfac serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, beneficiază de dreptul la pensie viageră pentru vechime în muncă, dacă au vechimea respectivă în serviciu militar și în organele Afacerilor interne.

În acord cu prevederile art. 2 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberare din serviciu.

Potrivit art. 7 în coroborare cu art. 48 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, familiilor lor care au concomitent dreptul la diferite pensii de stat li se stabilește o singură pensie, la alegerea lor. Pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

În sensul art. 13 lit. a) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 (în redacția relevantă cauzei, data eliberării din serviciu a reclamantului), dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care în ziua dezangajării militare sau eliberării din serviciu din organele afacerilor interne au o vechime în muncă de cel puțin 25 ani.

În conformitate cu art. 44 alin. (1) - (2) al Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993, pensia pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și pentru familiile lor se calculează din solda acestora. Pensia pentru persoanele menționate se calculează din salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației bănești unice în mărimea sumei mijloacelor bănești de întreținere pe un an.

Potrivit pct. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, pensiile militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare se calculează din salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente, primite în ultimul an de serviciu, iar celor eliberați din serviciu până la punerea în aplicare a Legii nr. 1426- XIII din 23 decembrie 1997 - din toate tipurile de plăți prevăzute pentru calcularea pensiei categoriilor respective de militari, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, care își îndeplinesc serviciul.

Pct. 2 subpct. a) și pct. 3 al Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 din 21.02.1994, statuează că pensiile militarilor și ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră colaboratorii Centrului Național Anticorupție și ale funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare se calculează din următoarele tipuri de drepturi bănești: a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul pe bază de contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră (cu excepția persoanelor indicate în subpunctele „b” și „c” ale prezentului punct) - din salariul funcției deținute conform schemei de încadrare, salariul pentru gradul militar (gradul special), sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înaintate de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente, primite în ultimul an de serviciu. În media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se includ recompensele, plățile, sporurile și suplimentele care, conform legislației în vigoare, sunt acordate permanent. Totodată, indemnizația pentru executarea conștiincioasă a obligațiunilor de serviciu, pentru disciplină ireproșabilă (premiile militarilor de la întreprinderile autogestionare) și asistența materială se iau în considerare în mărimile real plătite în ultimul an de serviciu, dar nu mai mult decât mărimile prevăzute în anul calendaristic respectiv. Totodată, nu se includ în media lunară a

recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor, primite în ultimul an de serviciu, indemnizația de concediere și plățile compensatorii. Se consideră plăți compensatorii: compensația pentru concediul nefolosit; compensația în schimbul rației alimentare; compensația în schimbul echipamentului; compensația pentru mutilare sau altă daună pricinuită sănătății; compensația pentru închirierea spațiului locativ; indemnizațiile de transfer; plățile de asigurare; îndemnizațiile de instalare, diurnele și alte plăți, raportate la cheltuielile de deplasare, precum și sporurile și suplimentele la salariu, care se plătesc în loc de diurnă; îndemnizațiile lunare în mărimea unui salariu pentru efectivul de trupă și corpul de comandă ale Departamentului pentru combaterea crimei organizate și corupției al Ministerului Afacerilor Interne; majorările la salariile de funcție, plătite în timpul aflării în Forțele de menținere a păcii, precum și colaboratorilor instituțiilor penitenciare dislocate în or. Bender; plățile stimulatorii cu caracter unic (inclusiv premiile), acordate cu prilejul jubileelor și pentru muncă sârguincioasă; sporul la salariul de funcție în cuantum de 50%, prevăzut de art.29 pct.5 al Legii cu privire la funcționari publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare nr.1036-XIII din 17 decembrie 1996; pensiile și alte plăți cu caracter unic și compensatoriu.

Astfel, conform certificatului nr. 59 din 08 iulie 2025 privind plata soldei lunare şi ajutorului material pentru calcularea pensiei eliberat de Academia de Poliție „Ștefan cel Mare” a MAI al RM, Rusu Oleg a beneficiat de înlocuirea funcției vacante - în mărime de 65775,21 lei, - spor pentru performanță (cumul) – 6 577,52 lei, - spor cu caracter specific (cumul) -13 155,04 lei; - spor lunar (cumul) – 6 656,44 lei; - concediul curent (cumul) - 29 558,91 lei, premiul anual - 2 467,92 lei; premiul unic -38 240 lei, premiul anual - 5833,64 lei.

În conformitate cu art. 1 alin. (2) din Legea nr. 270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, scopul prezentei legi constă în asigurarea unui sistem de salarizare a personalului din sectorul bugetar transparent, echitabil, atractiv, simplu de gestionat, capabil să reflecte și să remunereze performanța, în cadrul căruia salariul de bază să reprezinte principalul element al remunerației personalului.

Potrivit art. 10 din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018, salariul lunar al personalului din unitățile bugetare pentru activitatea desfășurată pe durata normală a timpului de lucru stabilită de lege este constituit din:

a) partea fixă, compusă din:

- salariul de bază;
- sporul lunar în valoare fixă;
- sporul lunar pentru gradul profesional;
- sporul lunar pentru deținerea titlului științific şi/sau ştiinţifico-didactic;
- sporul lunar pentru deținerea titlului onorific;

b) partea variabilă, care cuprinde:

- sporul pentru performanță;
- sporuri cu caracter specific.

(2) Suplimentar la cele menţionate la alin. (1), personalul unităților bugetare beneficiază, după caz, de:

- sporul de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile;
- sporuri pentru munca suplimentară, pentru munca de noapte şi/sau pentru munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare şi/sau în zilele de repaus;
- spor pentru participare în proiecte de dezvoltare finanțate din surse externe; – spor pentru realizarea sarcinilor prioritare în contextul implementării cerințelor de aderare la Uniunea Europeană;
- sporul de compensare pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate;
- sporul pentru consolidarea capacităților instituționale ale autorităților publice locale amalgamate;
- sporul pentru consolidarea capacităților manageriale şi profesionale ale personalului din cadrul autorităților publice locale de nivelul întâi;
- premii unice;
- premiu anual.

Cu referire la dispozițiile legale citate supra, instanța de judecată concluzionează că sumele plătite pentru înlocuirea funcției vacante, spor pentru performanță (cumul), spor cu caracter specific (cumul), spor lunar (cumul), concediul curent (cumul), reieșind din veniturile realizate și reflectate în Certificatul Academiei Ștefan cel Mare a Ministerului Afacerilor Interne nr. 59 din 08 iulie 2025 se atribuie unor plăți cu caracter permanent, or, aceste plăți au fost acordate permanent, pe parcursul ultimilor 12 luni calendaristice precedente concedierii, și corespunzător urmează a fi incluse în calcul la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, aceste plăți poartă un caracter permanent.

Ținând cont de prevederile enunțate, instanța de judecată reține că înlocuirea funcției vacante, spor pentru performanță (cumul), spor cu caracter specific (cumul), spor lunar (cumul), concediul curent (cumul) achitată de angajator la salariul de bază al reclamantului, nu poate fi atribuită la plăți compensatorii sau unice, acestea fiind primite de către Rusu Oleg la exercitarea atribuțiilor de serviciu prin cumul, conferențiar universitar (0,5 salariu) al Catedrei drept penal și criminologie a Facultății drept, administrație, ordine și securitate publică, ori plățile efectuate în legătură cu deținerea funcției prin cumul, cu menținerea funcției de bază, comisar principal, șef al Departamentului știință, reprezintă plăți permanente, fiind efectuate pentru munca prestată în cumul, în temeiul unui ordin al Academiei „Ștefan cel Mare” al Ministerului Afacerilor Interne, ce constituie un acord de muncă suplimentar la contractul de muncă de bază.

Mai mult decât atât, aceste sume bănești au intrat în baza de calcul a contribuțiilor de asigurări sociale.

În conformitate cu prevederile art. 3 lit. e) al Legii privind sistemul public de asigurări sociale, sistemul public de asigurări sociale se organizează şi funcționează având ca principiu de bază, principiul contributivităţii, conform căruia drepturile privind stabilirea prestațiilor sociale se cuvin în temeiul achitării contribuțiilor de asigurări sociale la bugetul de stat.

Instanța de judecată menționează că regula contributivității impune valorificarea elementelor salariale care au fost reținute drept contribuții de asigurări sociale. Norma juridică expusă la art. 3 lit. e) al Legii privind sistemul public de asigurări sociale, are valoare de principiu, iar ignorarea acesteia ar însemna o ingerință nejustificată în drepturile reclamantului.

Drept consecință a celor menționate, instanța de judecată concluzionează că neincluderea plăților înlocuirea funcției vacante, spor pentru performanță (cumul), spor cu caracter specific (cumul), spor lunar (cumul), concediul curent (cumul), reflectate în Certificatul Academiei Ștefan cel Mare a Ministerului Afacerilor Interne nr. 59 din 08 iulie 2025, la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ialoveni nr. 40/2025/22029 din 16 iulie 2025 a generat estimarea unui cuantum redus al pensiei pentru vechimea în muncă realizată de reclamant.

Alegațiile părții pârâte precum că decizia privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă a fost calculată corespunzător, nu pot fi reținute, deoarece, sunt contrare prevederilor art. 44 alin. (2) din Legii nr. 1544/93. Or, este evident că urmare a utilizării de către autoritatea pârâtă a modalității de calcul neprevăzute de lege, se încalcă dreptul reclamantului de a beneficia de o pensie calculată, conform legii, urmând a fi emis un act administrativ individual favorabil cu includerea în calcul a tuturor plăților de care a beneficiat reclamantul în ultimul an de serviciu.

Conform pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se includ recompensele, plățile, sporurile și suplimentele care, conform legislației în vigoare, sunt acordate permanent.

Nu se includ în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor, primite în ultimul an de serviciu, indemnizația de concediere și plățile compensatorii. Se consideră plăți compensatorii:

- compensația pentru concediul nefolosit;
- compensația în schimbul rației alimentare;
- compensația în schimbul echipamentului;
- compensația pentru mutilare sau altă daună pricinuită sănătății;
- compensația pentru închirierea spațiului locativ; indemnizațiile de transfer;
- plățile de asigurare;

- indemnizațiile de instalare, diurnele și alte plăți, raportate la cheltuielile de deplasare, precum și sporurile și suplimentele la salariu, care se plătesc în loc de diurnă;
- indemnizațiile lunare în mărimea unui salariu pentru efectivul de trupă și corpul de comandă ale Departamentului pentru combaterea crimei organizate și corupției al Ministerului Afacerilor Interne; majorările la salariile de funcție, plătite în timpul aflării în Forțele de menținere a păcii, precum și colaboratorilor instituțiilor penitenciare dislocate în or. Bender;
- plățile stimulatorii cu caracter unic (inclusiv premiile) acordate cu prilejul jubileelor și pentru muncă sârguincioasă;
- pensiile și alte plăți cu caracter unic și compensatoriu.

Instanța de judecată apreciază că autoritatea corect a exclus din calculul sumelor primite ca premiul anual 2 467,92 lei; premiul unic - 38 240 lei; premiul anual-5 833,64 lei, întrucât acestea au un caracter unic și compensatoriu, nefiind plăți permanente și sunt indicate expres în pct. 3 al Hotărârii Guvernului nr. 78/1994**.**

Cu referire la cerința reclamantului privind încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de judecată reține următoarele.

Pornind de la practica CtEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat şi a timpului aferent acestora (cu tariful şi orarul).

În vederea determinării cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul şi munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client şi de circumstanțele cauzei; natura şi durata relației dintre avocat şi client; experiența, reputația şi abilitatea avocatului; justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

Conform art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul

administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169 - 171. .

În conformitate cu art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Aliniatul (1^1) al aceluiași articol statuează că, cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În acest sens, instanța de judecată reține că reclamantul a fost reprezentat în instanță de avocatul Natalia Chiperi, în baza mandatului avocațial seria/numărul MA 1447436. (f.d. 5)

În justificarea cheltuielilor de asistență juridică acordată reclamantului, pe marginea prezentei acțiuni, la actele cauzei a fost anexat bonul de plată seria/numărul DAA 71976421 în suma de 10 000 de lei (f.d. 56)

Ținând cont de faptul că, acțiunea reclamantului Rusu Oleg urmează a fi admisă parțial, instanța de judecată concluzionează în privința admiterii parțiale şi a pretenției reclamantului privind încasarea cheltuielilor de judecată, şi anume în mărime de 5 000 (cinci mii) de lei.

În sensul art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru şi cheltuielile de judecare a cauzei.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenții, iar pârâtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului, motiv pentru care instanţa de judecată consideră necesar a admite această pretenție şi a încasa de la Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova în beneficiul reclamantului cheltuielile de judecată formate din taxa de timbru în sumă de 200 de lei.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. b), 232 din Codul administrativ al Republicii Moldova art. 236-241 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e :

Se admite acțiunea parţial.

Se anulează parţial decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Ialoveni nr. 40/2025/22029 din 16 iulie 2025 şi răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1477/25 din 15 septembrie 2025, prin care a fost

respinsă cererea prealabilă.

Se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să emită un act administrativ individual favorabil privind recalcularea pensiei lui Oleg Rusu cu includerea în calcul a plăților de care a beneficiat în ultimele 12 luni înaintea concedierii şi anume: înlocuirea funcției vacante, spor pentru performanță (cumul), spor cu caracter specific (cumul), spor lunar (cumul), concediul curent (cumul), reieșind din veniturile realizate și reflectate în Certificatul Academiei Ștefan cel Mare a Ministerului Afacerilor Interne nr. 59 din 08 iulie 2025.

Se încasează din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova în beneficiul lui Oleg Rusu cheltuielile de judecată formate din taxa de timbru în sumă de 200 lei și de asistență juridică în sumă de 5000 lei, iar în total suma de 5200 (cinci mii două sute) lei.

În rest, acţiunea se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Președintele ședinței,

Judecător Rodica Nicula